

Flyttfåglar

De första jag såg flög snett över 66:an strax norr om Ramnäs. Tre stycken i minimal plog, trumpetande om sin ankomst. Dessa skulle följas av tusenden andra sångsvanar som rastar i våra trakter innan de drar vidare norrut till sina häckningsplatser. Och de har sällskap av olika sorters gäss, tranor och sädesärlor. Mina favoriter tofsviporna är bland de första att anlända. Med sin distinkta svartvita teckning, kantiga vingar och tuffa tofs är det lätt att känna igen dem både när de kliver i någon sjökant eller störflyger över en åker. Många av dem har gjort som svenska pensionärer och övervintrat i södra Frankrike eller på Kanarieöarna. Nu har de korsat Europa för att föda upp en unge eller två i den ljusa nordiska sommaren där tillgången på föda är god.

Snart har de sällskap av andra vadare och mängder av småfåglar. Ca 500 miljoner fåglar flyttar varje år och sen länge är detta fenomen något vi människor fascinerar av. Hur är det möjligt för tofsviporna att hitta en Kanarieö ute i Atlanten? Hur orkar en liten sädesärsla ta sig från Egypten till Fagersta? Vem lär sångsvanarna aerodynamikens lagar så att de förstår att det är energibesparande att flyga i plogformation?

Förr trodde man att vissa fåglar gick i ide. Carl von Linné (*Skånsk resa 1749*) hade en teori om att svalorna övervintrade på sjöbottnen! När man började ringmärka fåglar kunde man kartlägga arters och individers flyttmönster och idag finns fantastiska tekniska möjligheter att följa fåglarnas flytt dag för dag via t ex gps. Nu vet vi att många satsar en resa på flera hundra mil för att ge sina avkommor den bästa starten i livet.

Jag har också flyttat. Visserligen bara ett par kilometer inom Västerås, men det har gett nya sammanhang, nya möjligheter och, bokstavligen talat, nya utsikter. Ett väldigt jobb har det varit med röjande, packande och upppackande, men när jag nu väl är på plats känns det som det varit värt besväret. Mitt i flyttbestyren väcks en massa minnen och funderingar. Det blir ju så stora delar av ens liv passerar revy i de där flyttkartongerna. Man väger viktigt mot oviktigt, spara mot slänga och lämna mot satsa. Ofta är det en epok i livet som avslutas och en annan som tar vid. Studier, jobb, familjebildning, åldrande kan få oss att flytta av praktiska skäl, men ibland är det längtan och äventyrlusten som driver oss att packa kartongerna för ett nytt läge, ja kanske till och med ett nytt land.

I världen är det miljoner människor som knappt hinner packa ens en väska, inte hinner fundera så mycket utan tvingas fly för livet. Många får resa under livsfarliga omständigheter i flera hundra mil. Kanske når de en destination där de kan slå sig ner och börja om. Några hamnar i våra trakter. Låt oss ta emot dem lika välvilligt som vårens sädesärlor. Låt oss komma ihåg att även deras vilja och dröm är att överleva och att ge sina barn den bästa starten i livet!

*Mari Jansson, kontraktsadjunkt
mari.jansson@svenskakyrkan.se*